

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโปรแกรมการเตรียมความพร้อมทางอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดราชบุรี เพื่อให้การวิจัยบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยได้แบ่งวิธีดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

1. การร่างกรอบความคิดในการพัฒนาโปรแกรมการเตรียมความพร้อมทางอาชีพ
2. การทดลองใช้รูปแบบโปรแกรมการเตรียมความพร้อมทางอาชีพ
3. การปรับปรุงรูปแบบโปรแกรมการเตรียมความพร้อมทางอาชีพ

1. การร่างกรอบความคิดในการพัฒนาโปรแกรมการเตรียมความพร้อมทางอาชีพ

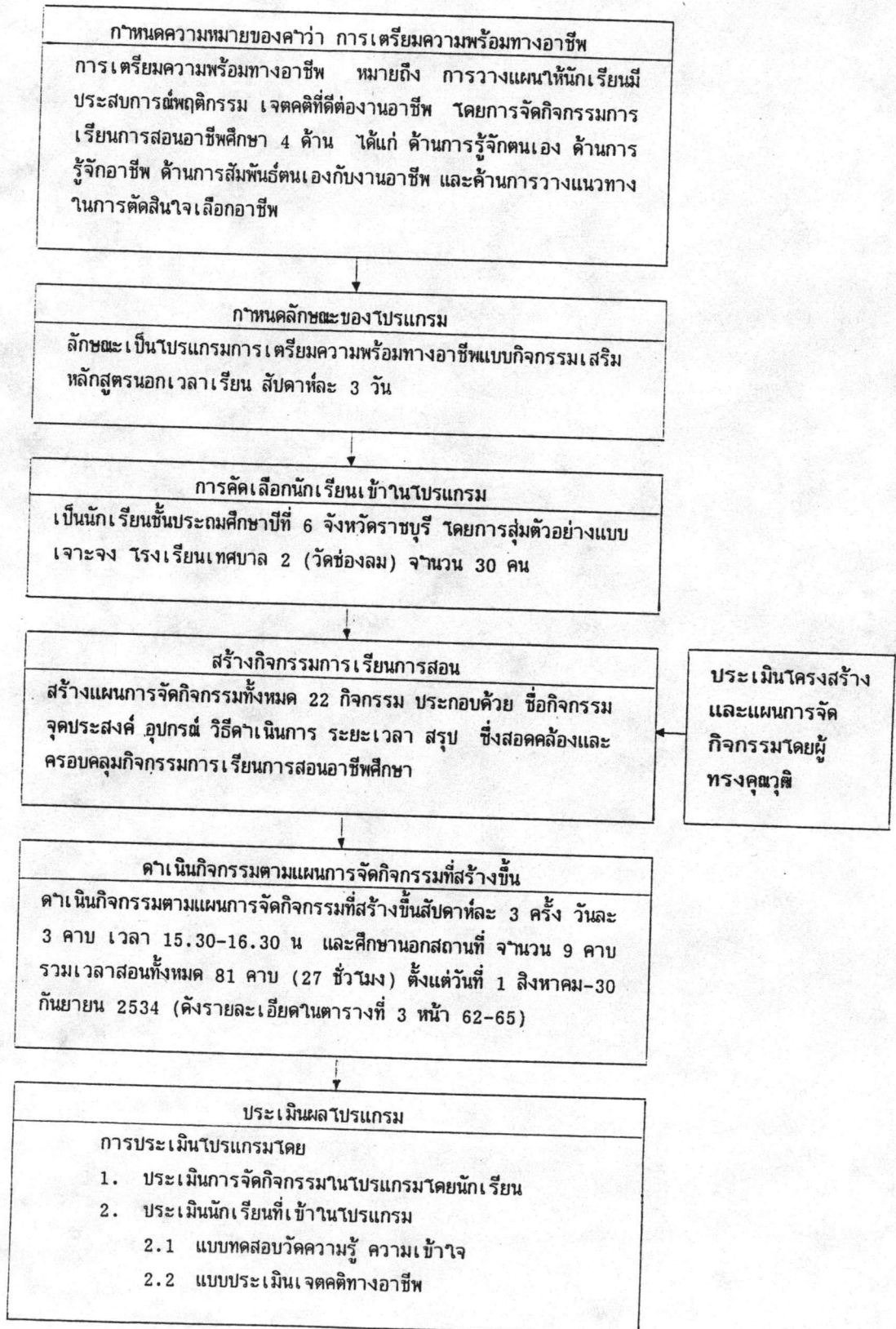
ผู้วิจัยร่างกรอบความคิดในการพัฒนาโปรแกรมการเตรียมความพร้อมทางอาชีพ โดยมีรายละเอียดของการดำเนินงานดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยเกี่ยวกับความพร้อมทางอาชีพ การเตรียมความพร้อมทางอาชีพศึกษา รูปแบบการพัฒนาโปรแกรมการศึกษา เพื่อกำหนดจุดประสงค์ โครงสร้างในการพัฒนาโปรแกรมการเตรียมความพร้อมทางอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ขั้นตอนที่ 2 สร้างโปรแกรมการเตรียมความพร้อมทางอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กรอบความคิดโปรแกรมการศึกษาสำหรับเด็กสามารถพิเศษในชั้นประถมศึกษา (ดวงเดือน อ่อนน่วม, 2529) หลักการและแนวคิดขั้นตอนการจัดอาชีพศึกษาในระดับประถมศึกษาของ นวลศิริ เปาโรหิตย์ (2530) เป็นแนวทางในการสร้าง

โปรแกรมการเตรียมความพร้อมทางอาชีพที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีรูปแบบดังนี้

แผนภูมิที่ 4 ขั้นตอนการพัฒนาโปรแกรมการเตรียมความพร้อมทางอาชีพ

2. การทดลองโดยใช้รูปแบบโปรแกรมการเตรียมความพร้อมทางอาชีพ

1. การเลือกตัวอย่างประชากร

1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับอาชีพในชุมชน จากหนังสือ เอกสาร วารสารเกี่ยวกับอาชีพ และการสำรวจจากสำนักงานแรงงานจังหวัด ราชบุรี รวมทั้งการสอบถาม สัมภาษณ์ ผู้ปกครอง ครู และนักเรียน

2) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดราชบุรี ปีการศึกษา 2534

3) ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาล 2 (วัดช่องลม) จังหวัดราชบุรี ปีการศึกษา 2534 โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกดังนี้

ก. เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน

ข. เป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตชุมชนมีการประกอบอาชีพต่าง ๆ มากกว่าในเขตอื่น

ค. เป็นโรงเรียนที่ผู้บริหารและคณะครูให้การสนับสนุน และให้การร่วมมือในการวิจัยเป็นอย่างดี

เมื่อเลือกโรงเรียนได้แล้ว ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) จากนักเรียนทั้งหมดจำนวน 4 ห้อง โดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 25 (ระยอง กรรณสูต, 2528) ตามตารางนี้

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ชั้น	จำนวน
ประถมศึกษาปีที่ 6/1	8
ประถมศึกษาปีที่ 6/2	7
ประถมศึกษาปีที่ 6/3	8
ประถมศึกษาปีที่ 6/4	7
รวม	30

จะได้นักเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากรในการวิจัยทั้งสิ้น 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง มีดังนี้

1. แผนการจัดกิจกรรมการเตรียมความพร้อมทางอาชีพ เกี่ยวกับการรู้จักตนเอง การรู้จักอาชีพ การสัมพันธ์ตนเองกับงานอาชีพ และการวางแผนทางในการตัดสินใจเลือกอาชีพจำนวน 22 กิจกรรม

2. แบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการรู้จักตนเอง การรู้จักอาชีพ การสัมพันธ์ตนเองกับงานอาชีพ และการวางแผนทางในการตัดสินใจเลือกอาชีพ จำนวน 2 ฉบับคือ

ฉบับที่ 1 เป็นแบบทดสอบชนิดปลายเปิดเกี่ยวกับการรู้จักตนเอง จำนวน 5 ข้อ

ฉบับที่ 2 เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก เกี่ยวกับการรู้จักอาชีพ การสัมพันธ์ตนเองกับงานอาชีพ การวางแผนทางในการตัดสินใจเลือกอาชีพ จำนวน 25 ข้อ

3. แบบประเมินเจตคติทางอาชีพ จำนวน 30 ข้อ

4. แบบประเมินโครงสร้างและแผนการจัดกิจกรรมในโปรแกรมการเตรียมความพร้อมทางอาชีพโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 2 ฉบับคือ

ฉบับที่ 1 เป็นแบบประเมินโครงสร้างของโปรแกรมการเตรียมความพร้อมทางอาชีพ จำนวน 6 ข้อ

ฉบับที่ 2 เป็นแบบประเมินแผนการจัดกิจกรรมในโปรแกรมการเตรียมความพร้อมทางอาชีพ จำนวน 22 ข้อ

5. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมในโปรแกรมจำนวน 10 ข้อ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1. สร้างแผนการจัดกิจกรรมในโปรแกรมการเตรียมความพร้อมทางอาชีพ เกี่ยวกับการรู้จักตนเอง การรู้จักอาชีพ การสัมพันธ์ตนเองกับงานอาชีพ และการวางแผนทางการตัดสินใจเลือกอาชีพ ดำเนินการดังนี้

1.1 ศึกษาขั้นตอนการจัดอาชีพศึกษาของ นวลศิริ เปาโรหิตย์ มีรายละเอียดดังนี้

1) ขั้นสำนึกรู้เรื่องอาชีพ (ป.1-ป.6)

ขั้นนี้เริ่มตั้งแต่เด็กเข้าโรงเรียน จนถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ควรปลูกฝังให้เด็กเริ่มรู้จักตนเอง มีความรู้สึกนึกคิดที่ดีต่อตนเอง ช่วยให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจ และมีทัศนคติที่ดีต่อตนเอง มุ่งพัฒนาแนวคิดเกี่ยวกับงานอาชีพในลักษณะต่าง ๆ และบทบาทหรือความสำคัญของอาชีพที่มีต่อสังคม จุดประสงค์ของอาชีพศึกษาในขั้นนี้ต้องการเพียงให้เด็กรู้ว่า เครื่องแบบหรือเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ แสดงให้เห็นว่าบุคคลประกอบอาชีพใด อาชีพที่บิดา มารดา ของเขาประกอบนั้น ต่างจากอาชีพของบิดา มารดาเพื่อนอย่างไร มีอาชีพอะไรบ้างหรือไม่ที่เขาสนใจอยากรู้รายละเอียดให้มากขึ้น

2) ขั้นสำรวจอาชีพ (ป.6-ม.1)

ขั้นนี้อยู่ในช่วงวัยเด็กตอนปลาย ลักษณะของเด็กในช่วงนี้แม้จะมีความรู้ ความเข้าใจในโลกของงานและอาชีพชัดเจนกว่าขั้นที่ 1 แต่ยังไม่มีความเข้าใจรายละเอียดเกี่ยวกับความต้องการที่แท้จริงของตนเอง ดังนั้น

จึงต้องช่วยให้เด็กเริ่มเข้าใจถึงความสามารถ และจุดเด่นของตัวเองที่เชื่อมโยงไปถึงอาชีพที่ตนสนใจ โดยชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของอาชีพ และบุคลิกภาพเป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับศักยภาพของตัวเองและแนวโน้มการเลือกอาชีพของเขา

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์รายละเอียดของขั้นตอนการจัดอาชีพศึกษาชั้นต้นที่รู้เรื่องอาชีพและขั้นการสำรวจอาชีพสามารถสรุปสาระสำคัญหรือจุดประสงค์ของอาชีพศึกษาที่ควรจะให้ให้นักเรียนในระดับประถมศึกษา โดยเฉพาะระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ได้เรียนรู้ ได้แก่ การรู้จักตนเอง การรู้จักอาชีพ การสัมพันธ์ตนเองกับงานอาชีพ และการวางแผนทางในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

1.2 กำหนดจุดประสงค์ของโปรแกรมการเตรียมความพร้อมทางอาชีพ โดยผู้วิจัยนำสาระสำคัญ หรือจุดประสงค์ของการจัดอาชีพศึกษาในระดับศึกษามากำหนดจุดประสงค์ในการพัฒนาโปรแกรมการเตรียมความพร้อมทางอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็น 4 ด้านดังนี้

1) ด้านการรู้จักตนเอง

เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้ถึงความถนัด ความสนใจในการเรียนและการทำงานตลอดจนความสามารถพิเศษของตนเอง

2) ด้านการรู้จักอาชีพ

เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้ในด้านความหมาย ความสำคัญของอาชีพ ลักษณะการทำงาน และสถานที่ในการประกอบอาชีพในแต่ละอาชีพที่มีอยู่ในชุมชน

3) ด้านการสัมพันธ์ตนเองกับงานอาชีพ

เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้ในด้านการรู้จักประเภทของบุคลิกภาพ รู้ว่าตนเองมีบุคลิกภาพทางอาชีพประเภทใด เหมาะสมกับอาชีพอะไร

4) ด้านการวางแผนทางในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้ในด้านการวางแผนทางในการตัดสินใจประกอบอาชีพแต่ละอาชีพ รู้จักวางแผนทางในการเลือกแผนการเรียนที่สอดคล้องกับตน รู้จักแหล่งค้นคว้าข้อมูล ความต้องการแรงงาน

1.3 สร้างแผนการจัดกิจกรรมในโปรแกรมการเตรียมความพร้อมทางอาชีพ

ผู้วิจัยกำหนดแผนการจัดกิจกรรมในโปรแกรมเตรียมความพร้อมทางอาชีพโดยผู้วิจัยได้ปรับปรุงกิจกรรมดังกล่าวมาจากการจัดกิจกรรมโฮมรูมของนักเรียนในระดับประถมศึกษา ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ และกิจกรรมกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ของรองศาสตราจารย์ ดร.ทศนา เขมมณี มีรายละเอียดดังนี้

- 1) ปฐมนิเทศเพื่อสร้างความคุ้นเคย ได้แก่ กิจกรรม
เรามารู้จักกัน
- 2) ด้านการรู้จักตนเอง ประกอบด้วยกิจกรรม 4
กิจกรรมดังนี้
กิจกรรมใครหนอ
กิจกรรมคนเด่นคนดัง
กิจกรรมฉันเก่งอะไร
กิจกรรมฉันชอบอะไร
- 3) ด้านการรู้จักอาชีพ ประกอบด้วยกิจกรรม 8 กิจกรรม
ดังนี้
กิจกรรมอาชีพในชุมชน
กิจกรรมอาชีพอะไรเอ๋ย
กิจกรรมหัวใจเรียกหา
กิจกรรมปริศนาอาชีพ
กิจกรรมสัมภาษณ์บุคคลอาชีพต่าง ๆ
กิจกรรมทัศนศึกษา
กิจกรรมเชิญวิทยากร
กิจกรรมค้นหาอาชีพ
- 4) ด้านการสัมพันธ์ตนเองกับงานอาชีพ ประกอบด้วย
กิจกรรม 4 กิจกรรม ดังนี้
กิจกรรมทีมงานช่วยชี้แนะ
กิจกรรมเลือกดีมีรางวัล

กิจกรรมฉันสมควรจะเป็นอะไร

กิจกรรมเลือกคู่ให้เหมาะสม

5) ด้านการวางแผนทางการตัดสินใจเลือกอาชีพ ประกอบด้วยกิจกรรม 4 กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมเลือกอะไรกันดี

กิจกรรมทางเลือกที่เป็นไปได้

กิจกรรมคิดก่อนเลือก

กิจกรรมตามไปดู

6) ปัจฉิมนิเทศเพื่อสรุปบทเรียน ได้แก่กิจกรรมรู้อะไรบ้าง ส่วนประกอบของกิจกรรมในแผนการจัดกิจกรรมของโปรแกรม การเตรียมความพร้อมทางอาชีพ ประกอบด้วย

- 1) ชื่อกิจกรรม
- 2) จุดประสงค์
- 3) อุปกรณ์
- 4) วิธีดำเนินการ
- 5) ระยะเวลา
- 6) สรุป

การดำเนินกิจกรรมตามแผนการจัดกิจกรรม

แผนการจัดกิจกรรมในโปรแกรมการเตรียมความพร้อมทางอาชีพ จำนวน 22 กิจกรรม ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมนอกเวลาเรียน เวลา 15.30-16.30 น. ในวันจันทร์ วันพุธ วันศุกร์ จำนวน 24 ชั่วโมง (72 คาบ) และศึกษานอกสถานที่ในกิจกรรมสัมภาษณ์บุคคลอาชีพต่าง ๆ จำนวน 1 ชั่วโมง (3 คาบ) และกิจกรรมทัศนศึกษา จำนวน 2 ชั่วโมง (6 คาบ) รวมทั้งสิ้นใช้เวลา 27 ชั่วโมง (81 คาบ) ดังเสนอไว้ในตารางที่ 3 โดยมีกระบวนการดำเนินการดำเนินกิจกรรมแต่ละครั้งดังนี้

- 1) นำเข้าสู่บทเรียน
- 2) แบ่งกลุ่มเพื่อให้นักเรียนกระทำกิจกรรมด้วยตนเอง

- 3) ให้มีการประเมินผลโดยนักเรียนประเมินตนเองและให้เพื่อน
ช่วยกันประเมิน
- 4) ให้นักเรียนช่วยกันสรุปและอภิปรายผลที่ได้จากการทำกิจกรรม
- 5) สรุปผลที่ได้จากการทำกิจกรรมโดยครู

ตารางที่ 3 แผนการจัดกิจกรรมในโปรแกรมการเตรียมความพร้อมทางอาชีพ

หัวข้อ	ครั้งที่	จุดประสงค์	กิจกรรม	เวลา (คาบ) (คาบละ 20 นาที)
ปฐมนิเทศ	1	เพื่อสร้างความคุ้นเคยระหว่าง นักเรียนกับครู และระหว่างนักเรียน กับนักเรียน	เรามารู้จักกัน	3
				รวม 3 คาบ
ด้านการรู้จัก ตนเอง	2	1. เพื่อให้ นักเรียนสามารถบอก ลักษณะและความสามารถพิเศษ ของตนได้	ใครทนอ	3
	3	2. เพื่อให้ นักเรียนบอกลักษณะเด่น ของเพื่อนที่แวดล้อมตนเองได้	คนเด่นคนดัง	3
	4	3. เพื่อให้ นักเรียนบอกได้ว่าตนเรียน วิชาอะไรได้ดีบ้าง และวิชาอะไร ไม่ดีบ้าง	ฉันเก่งอะไร	3
	5	4. เพื่อให้ นักเรียนบอกได้ว่าตนเอง มีความถนัด ความสนใจในงาน ประเภทใด	ฉันชอบอะไร	3
				รวม 12 คาบ

ตารางที่ 3 (ต่อ)

หัวข้อ	ครั้งที่	จุดประสงค์	กิจกรรม	เวลา(คาบ) (คาบละ 20 นาที)
ด้านการรู้จัก อาชีพ	6	1. เพื่อให้ นักเรียนสามารถบอก อาชีพต่าง ๆ ในท้องถิ่นได้	อาชีพในชุมชน	3
	7	2. เพื่อให้ นักเรียนบอกชื่ออาชีพ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม คหกรรม และ ศิลปกรรม ที่มีอยู่ในชุมชนได้ ประเภทละ 2 อาชีพ	อาชีพอะไรเอ๋ย	3
	8	3. เพื่อให้ นักเรียนสามารถบอก สถานที่ประกอบอาชีพแต่ละอาชีพได้	หัวใจเรียกหา	3
	9	4. เพื่อให้ นักเรียนบอกลักษณะ การทำงานของอาชีพต่าง ๆ ได้	ปริศนาอาชีพ	3
	10	5. เพื่อให้ นักเรียนทราบข้อมูล เกี่ยว กับอาชีพในชุมชนมากขึ้นและรับ ประสบการณ์ต่าง ๆ โดยตรง	สัมภาษณ์บุคคล อาชีพต่าง ๆ	9 (ในเวลา 6 นอกเวลา 3)
	11	6. เพื่อให้ นักเรียนมีประสบการณ์ เรื่องอาชีพในชุมชน และทราบ ข้อมูล เกี่ยวกับอาชีพจากแหล่ง อาชีพโดยตรง	ทัศนศึกษา	12 (ในเวลา 6 นอกเวลา 6)

ตารางที่ 3 (ต่อ)

หัวข้อ	ครั้งที่	จุดประสงค์	กิจกรรม	เวลา (คาบ) (คาบละ 20 นาที)
	12	7. เพื่อให้ให้นักเรียนได้ทราบข้อมูลทางอาชีพจากผู้ประกอบอาชีพที่ประสบความสำเร็จในชุมชน	การเชิญวิทยากร	3
	13	8. เพื่อให้ให้นักเรียนจำแนกอาชีพต่าง ๆ ได้	ค้นหาอาชีพ	3
				รวม 39 คาบ
ด้านการสัมพันธ์ตนเองกับงานอาชีพ	14	1. เพื่อให้ให้นักเรียนบอกได้ว่าตนเองและเพื่อนเหมาะสมจะทำงานอะไร	ทีมงานช่วยชี้แนะ	3
	15	2. เพื่อให้ให้นักเรียนได้รู้ว่าตนเองมีบุคลิกภาพทางอาชีพประเภทใด	เลือกคีมี่รางวัล	3
	16	3. เพื่อให้ให้นักเรียนได้รู้จักรูปแบบของบุคลิกภาพทางอาชีพชนิดต่างๆ และบอกได้ว่าบุคลิกภาพของตนเหมาะกับอาชีพอะไร	จับสมควรถจะเป็นอะไร	3
	17	4. ให้นักเรียนรู้จักเชื่อมโยงความสนใจของตนเองกับอาชีพที่สนใจ	เลือกคู่ให้เหมาะสม	3
				รวม 12 คาบ

ตารางที่ 3 (ต่อ)

หัวข้อ	ครั้งที่	จุดประสงค์	กิจกรรม	เวลา(คาบ) (คาบละ 20 นาที)
ด้านการวาง แนวในการ ตัดสินใจ เลือกอาชีพ	18	1. เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถจัดลำดับ ทางเลือกของตนเองได้	เลือกอะไร กันดี	3
	19	2. เพื่อให้ให้นักเรียนบอกแนวทางใน การวางแผนการเรียนและการ ประกอบอาชีพแต่ละอาชีพได้	ทางเลือกที่ เป็นไปได้	3
	20	3. เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถบอก องค์ประกอบในการตัดสินใจ เลือกประกอบอาชีพแต่ละ อาชีพได้	คิดก่อนเลือก	3
	21	4. เพื่อให้ให้นักเรียนบอกแหล่ง ข้อมูลความต้องการแรงงานได้	ตามไปดู	3
				รวม 12 คาบ
ปัจฉิมนิเทศ	22	เพื่อให้ให้นักเรียนสรุปบทวน สิ่งที่ได้เรียนรู้ จากกิจกรรม	รู้อะไรบ้าง	3
				รวมทั้งหมด 81 คาบ (27 ชั่วโมง)

2. แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรู้จักตนเอง การรู้จัก
อาชีพการสัมพันธ์ตนเองกับงานอาชีพ การวางแผนทางการตัดสินใจเลือกอาชีพ
ดำเนินการดังนี้

2.1 ศึกษาหลักเกณฑ์ในการสร้างแบบทดสอบ เทคนิคการเขียนข้อสอบจากหนังสือการวัดผลการศึกษา และหนังสืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.2 สร้างตารางพิจารณากำหนดน้ำหนักของข้อสอบจากจุดประสงค์ในแผนการจัดกิจกรรมเพื่อกำหนดอัตราส่วนของข้อสอบที่เหมาะสม

2.3 สร้างข้อสอบจำนวน 2 ฉบับคือ

ฉบับที่ 1 เป็นแบบทดสอบชนิดปลายเปิด เกี่ยวกับการรู้จักตนเอง จำนวน 5 ข้อ ให้คะแนน โดยใช้วิธีเปรียบเทียบคำตอบระหว่างก่อนการเข้าโปรแกรม คำตอบท้ายกิจกรรม และหลังการเข้าโปรแกรม ให้ 1 คะแนนสำหรับคำตอบที่ตรงกับคำตอบท้ายกิจกรรม และ 0 คะแนนสำหรับคำตอบที่ไม่ตรงกับท้ายกิจกรรมเกี่ยวกับการรู้จักตนเอง

ฉบับที่ 2 เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 36 ข้อ แบ่งเป็นการรู้จักอาชีพ 18 ข้อ การสัมพันธ์ตนเองกับงานอาชีพ 9 ข้อ การวางแผนทางในการตัดสินใจเลือกอาชีพ 9 ข้อ ให้คะแนนข้อที่ตอบถูกเป็น 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิดหรือไม่ตอบเป็น 0 คะแนน

2.4 นำแบบทดสอบทั้ง 2 ฉบับ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่านตรวจพิจารณา ด้านความเที่ยงตรงตามเนื้อหา จุดประสงค์ ภาษา และความเหมาะสมของตัวเลือก ตัวลวง และนำมาแก้ไขข้อบกพร่อง

2.5 นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากร จำนวน 24 คน มีรายละเอียดดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบทดสอบปลายเปิดเกี่ยวกับการรู้จักตนเอง ให้นักเรียนอ่านเพื่อดูความเหมาะสมของการใช้ภาษาและนำมาปรับปรุงแก้ไข

ฉบับที่ 2 แบบทดสอบชนิดเลือกตอบ ให้นักเรียนทำแบบทดสอบและนำผลที่ได้จากการทดสอบมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และวิเคราะห์เป็นรายข้อ เพื่อหาค่าระดับความยาก (P) และค่าอำนาจจำแนก (D) ของแบบทดสอบ โดยใช้เทคนิคร้อยละ 50 ในการแบ่งกลุ่ม (ระยอง วรรณสุต, 2528) และคัดเลือกข้อสอบเฉพาะข้อที่มีระดับความยาก .20-.80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไปได้แบบทดสอบชนิดเลือกตอบจำนวน 25 ข้อ

2.6 นำผลการทดสอบของแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจฉบับที่ 2 หาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แห่งความเที่ยงแบบคูเดอร์-ริชาร์ดสัน 20 (Kuder Richardson Reliability) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แห่งความเที่ยงของแบบทดสอบฉบับที่ 2 เท่ากับ 0.88

3. แบบประเมินเจตคติทางอาชีพ ดำเนินการดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสาร หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบประเมินเจตคติทางอาชีพ

3.2 ศึกษาแบบสำรวจเจตคติทางอาชีพ (Attitude Scale) ของ ดร.พรณราย ทรัพย์ะประภา ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งดัดแปลงมาจาก The Career Maturity Inventory Attitude Scale ของ จอห์น โอโดรทส์

3.3 สร้างแบบประเมินเจตคติทางอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ยึดหลักเกณฑ์การประเมินความรู้สึกลงอาชีพของนักเรียนเกี่ยวกับการสำรวจตนเอง การสัมพันธ์ระหว่างตนเองหรือบุคคลกับงานอาชีพ และการวางแผนทางในการตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยใช้มาตรวัดแบบลิเคิร์ต (Likert's Scale) มี 3 ระดับคือ เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย จำนวน 30 ข้อ

3.4 นำแบบประเมินเจตคติทางอาชีพให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาและให้คำแนะนำเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

3.5 นำแบบประเมินเจตคติทางอาชีพไปทดสอบใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 24 คน ที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากร ตรวจสอบให้คะแนนแบบประเมินเจตคติทางอาชีพ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ข้อความเชิงนิมมาน (Positive Statements)

<u>ข้อเลือก</u>	<u>คะแนน</u>
เห็นด้วย	3
ไม่แน่ใจ	2
ไม่เห็นด้วย	1

ข้อความเชิงนิเสธ (Negative Statements)

<u>ข้อเลือก</u>	<u>คะแนน</u>
เห็นด้วย	3
ไม่แน่ใจ	2
ไม่เห็นด้วย	3

ระดับเจตคติทางอาชีพของนักเรียนตามค่าเฉลี่ยดังนี้

2.50-3.00 หมายความว่า มีเจตคติทางอาชีพระดับสูง

1.50-2.49 หมายความว่า มีเจตคติทางอาชีพระดับปานกลาง

1.00-1.49 หมายความว่า มีเจตคติทางอาชีพระดับต่ำ

3.5 รวมคะแนนของแต่ละคนจากแบบประเมินเจตคติทางอาชีพ ทำคะแนนจากข้อ 3.4 มาหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบประเมินเจตคติทางอาชีพ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cocfficient Alpha) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แห่งความเที่ยงเท่ากับ 0.89

4. แบบประเมินโครงสร้างและแผนการจัดกิจกรรมในโปรแกรมการเตรียมความพร้อมทางอาชีพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

4.1 ศึกษาแบบประเมินผลโปรแกรมบูรณาการการศึกษาเพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตพื้นที่จังหวัดชายฝั่งทะเลตะวันออกโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ของประเสริฐ ศรีวิเศษ (2530)

4.2 สร้างแบบประเมินโครงสร้างของโปรแกรมการเตรียมความพร้อมทางอาชีพจำนวน 6 ด้าน และแบบประเมินแผนการจัดกิจกรรมในโปรแกรมการเตรียมความพร้อมทางอาชีพจำนวน 22 กิจกรรม ลักษณะของแบบประเมินนี้ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การประเมิน 3 ระดับ ตามมาตรวัดแบบลิเคิร์ต คือ เหมาะสมมาก เหมาะสมปานกลาง เหมาะสมน้อย

4.3 นำแบบประเมินโครงสร้าง และแผนการจัดกิจกรรมในโปรแกรมการเตรียมความพร้อมทางอาชีพ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ด้านการศึกษาเพื่ออาชีพประเมินความเหมาะสมของโครงสร้าง และ

แผนการจัดกิจกรรมในโปรแกรมว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด โดยตั้งเกณฑ์การประเมินเป็น 3 ระดับ ตามมาตรวัดแบบลิเคิร์ต ดังนี้

- 3 หมายความว่า เหมาะสมมาก
- 2 หมายความว่า เหมาะสมปานกลาง
- 1 หมายความว่า เหมาะสมน้อย

นำคำตอบของผู้ทรงคุณวุฒิมาหาค่ามัชฌิมเลขคณิต และแปลความหมาย โดยกำหนดเกณฑ์ไว้ดังนี้

- 2.50 - 3.00 หมายความว่า เหมาะสมมาก
- 1.50 - 2.49 หมายความว่า เหมาะสมปานกลาง
- 1.00 - 1.49 หมายความว่า เหมาะสมน้อย

4.4 ข้อมูลที่ได้จากความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่อยู่ในเกณฑ์เหมาะสมปานกลางและเหมาะสมมาก ถือว่าโปรแกรมที่สร้างไว้ใช้ได้ และข้อมูลที่อยู่ในเกณฑ์เหมาะสมน้อย ผู้วิจัยจะปรับปรุงโปรแกรมในส่วนนั้นใหม่ ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิหรือตัดออกไปถ้าพิจารณาเห็นว่าไม่เหมาะสม

5. แบบสอบถามนักเรียนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมในโปรแกรมการเตรียมความพร้อมทางอาชีพ

5.1 ศึกษาแบบสอบถาม การสร้างแบบสอบถามจากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ

5.2 สร้างแบบสอบถามนักเรียนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมในโปรแกรมการเตรียมความพร้อมทางอาชีพ จำนวน 10 ข้อ

5.3 นำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับความเหมาะสมของแบบสอบถามและการใช้ภาษานำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลอง

วิธีดำเนินการทดลอง

1) ส่งหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัย ชี้แจงขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนและครูประจำชั้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เป็นตัวอย่างประชากร

2) ทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจ และประเมินเจตคติทางอาชีพ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 30 คน ที่เป็นตัวอย่างประชากร ก่อนการจัดโปรแกรมเตรียมความพร้อมทางอาชีพ

3) จัดกิจกรรมตามแผนการจัดกิจกรรมในโปรแกรมการเตรียมความพร้อมทางอาชีพจำนวน 22 กิจกรรม โดยรวมกิจกรรมบรูมนิเทศ เพื่อสร้างความคุ้นเคย และกิจกรรมปัจฉิมนิเทศเพื่อสรุปบทเรียน ใช้เวลาสัปดาห์ละ 3 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง (3 คาบ) คาบละ 20 นาที ในวันจันทร์ วันพุธ วันศุกร์ เวลา 15.30-16.30 น. จำนวน 24 ชั่วโมง (72 คาบ) และให้นักเรียนศึกษานอกสถานที่ ในกิจกรรมสัมภาษณ์บุคคลอาชีพต่าง ๆ จำนวน 1 ชั่วโมง (3 คาบ) และกิจกรรมทัศนศึกษาจำนวน 2 ชั่วโมง (6 คาบ) รวมทั้งสิ้นใช้เวลา 27 ชั่วโมง (81 คาบ) หรือ 8 สัปดาห์ โดยเริ่มทดลองสอนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2534 ตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม ถึงวันที่ 30 กันยายน 2534 รายละเอียด ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ตารางการจัดกิจกรรมในโปรแกรมการเตรียมความพร้อมทางอาชีพ

วัน/เวลา	ครั้งที่	กิจกรรม
15.30-16.30 น.		
ศ 2 สค 34	1	เรามารู้จักกัน
จ 5 สค 34	2	ใครหนอ
พ 7 สค 34	3	คนเด่นคนดัง
ศ 9 สค 34	4	ฉันเก่งอะไร
พ 14 สค 34	5	ฉันชอบอะไร
ศ 16 สค 34	6	อาชีพในชุมชน
จ 19 สค 34	7	อาชีพอะไรเอ๋ย
พ 21 สค 34	8	หัวใจเรียกหา

ตารางที่ 4 (ต่อ)

วัน/เวลา	ครั้งที่	กิจกรรม
15.30-16.30 น.		
ศ. 23 สค 34	9	ปรีศนาอาชีพ
จ. 26 สค 34	10	สัมภาษณ์บุคคลอาชีพต่าง ๆ
*จ. 26 สค 34	10 (ต่อ)	สัมภาษณ์บุคคลอาชีพต่าง ๆ (นอกสถานที่)
พ. 28 สค 34	10 (ต่อ)	สัมภาษณ์บุคคลอาชีพต่าง ๆ
ศ. 30 สค 34	11	ทัศนศึกษา
ส. 31 สค 34	11 (ต่อ)	ทัศนศึกษา (นอกสถานที่)
จ. 2 กย 34	11 (ต่อ)	ทัศนศึกษา
พ. 4 กย 34	12	การเชิญวิทยากร
ศ. 6 กย 34	13	ค้นหาอาชีพ
จ. 9 กย 34	14	ทีมงานช่วยชี้แนะ
พ. 11 กย 34	15	เลือกดีมีรางวัล
ศ. 13 กย 34	16	ฉันสมควรจะเป็นอะไร
จ. 16 กย 34	17	เลือกคู่ให้เหมาะสม
พ. 18 กย 34	18	เลือกอะไรกันดี
ศ. 20 กย 34	19	ทางเลือกที่เป็นไปได้
จ. 23 กย 34	20	คิดก่อนเลือก
พ. 25 กย 34	21	ตามไปดู
ศ. 27 กย 34	22	รู้อะไรบ้าง

*หมายเหตุ จ. 26 สค 34 เวลา 17.00-18.00 น.

ส. 31 สค 34 เวลา 9.00 - 11.00 น.

4) เมื่อทดลองครบตามวันและเวลาที่กำหนดไว้ ให้นักเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากร ทำแบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจและแบบประเมินเจตคติทางอาชีพ และทำแบบสอบถามนักเรียนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมในโปรแกรมการเตรียมความพร้อมทางอาชีพ เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบประเมินโครงสร้างและแผนการจัดกิจกรรมในโปรแกรมการเตรียมความพร้อมทางอาชีพ
2. หาค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจ
3. เปรียบเทียบระดับความรู้ ความเข้าใจ กับเกณฑ์การประเมินคือ ร้อยละ 80 ด้วยการทดสอบค่าที (t-test)
4. เปรียบเทียบระดับเจตคติทางอาชีพ ก่อนและหลังการเข้าโปรแกรม ด้วยการทดสอบค่าที (t-test)
5. หาค่าร้อยละของแบบสอบถามนักเรียนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมในโปรแกรมการเตรียมความพร้อมทางอาชีพ

3. การปรับปรุงรูปแบบโปรแกรมการเตรียมความพร้อมทางอาชีพ

นำผลที่ได้จากการทดลอง โดยการประเมินโครงสร้างและแผนการจัดกิจกรรมในโปรแกรมการเตรียมความพร้อมทางอาชีพ และจากการประเมินผลโปรแกรม มาปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมในโปรแกรมเกี่ยวกับ ชื่อกิจกรรม จุดประสงค์ อุปกรณ์ วิธีดำเนินการ ระยะเวลา สรุป (ดังรายละเอียดในภาคผนวก ง.)